

Tarbijakaitse seaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastustabel

I kooskõlastusring

Nr	Esitaja ja ettepaneku/märkuse sisu	Arvestamine	Põhjendus/selgitus
	Justiitsministeerium		
1.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks tarbijakaitse seaduse, riigilõivuseaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (<i>eelnõu</i>). Justiitsministeerium ei kooskõlasta eelnõu osas, millega muudetakse tarbijavaidluste komisjoni otsused siduvaks ja sundtäidetavaks. Teeme eelnõu kohta järgmised märkused.	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud viited siduvatele otsustele, mida on võimalik sundtäita kohtutäituri kaudu. Seega on jäädud senise regulatsiooni juurde, mille kohaselt on komisjoni tehtud otsused pooltele täitmiseks soovituslikud.
2.	Peamine muudatus, mida eelnõuga soovitakse teha, on muuta tarbijavaidluste komisjoni (TVK) otsus siduvaks ja sundtäidetavaks. Märgime, et Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 146 kohaselt mõistab õigust üksnes kohus. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) menetlusreeglite laiendamine TVK menetlusele ei muuda TVK-d kohtuks ning menetlusreeglite laiendamise kaudu ei ole võimalik ületada küsimust pakutud lahenduse põhiseaduspärasusest. Eesti õigusteaduses ei ole senini veendumust, et kohtuväline vaidluste lahendamine siduvate otsustega on põhiseaduspärane ja kui on, siis millistel tingimustel. Eesti autoriteetsed õigusteadlased on selles küsimuses vastandlikel seisukohtadel. Senikaua, kui see põhimõtteline küsimus on	Teadmiseks võetud.	Teadmiseks võetud.

	lahendamata, ei saa Justiitsministeerium toetada põhimõteteliste muudatuste loomist ja laiendamist õiguskorras. Selgitame veel, et Justiitsministeeriumi käesoleva aasta tööplaanis on kõnesolevas põhimõttelises küsimuses analüüsi tellimine, mille valmimisel kujundame oma seisukoha. Seetõttu ei saa me veel kooskõlastada eelnõu osas, millega muudetakse tarbijavaidluste komisjoni otsused siduvaks ja sundtäidetavaks. Eelnõu on plaanitud jõustuma 2026. aastal ning selle kehtestamine ei ole ajakriitiline. Justiitsministeerium peab võimalikuks, et küsimus kohtuväliste vaidluste siduvate otsuste põhiseaduspärasusest on võimalik lahendada selle ajaraami sees.		
3.	Eelnõu § 1 p 1 (TKS § 31 lg 1¹) ja § 1 p 3 (TKS § 56 lg 3) – eelnõu kohane TKS § 31 lg 1¹ sätestab järgmist: <i>„(1¹) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus võib lahendada vaidlust, mis on seotud kauplejaga, kelle asutamiskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis, kui tarbija elukoht on Eestis, kaupleja on tarbijavaidluse lahendamisega tarbijavaidluste komisjonis nõus ja tarbijavaidluse lahendamisel kohaldatakse Eesti õigust.“;</i> Samas jääb eelnõuga muutmata kehtiva TKS § 36 lg 3, mis sätestab, et kui vaidluse lahendamisel tekib kohaldatava õiguse küsimus ning tarbija ja kaupleja vahelisele lepingule kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, tuleb arvesse võtta tarbija hariliku viibimiskoha liikmesriigi	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud TKS § 31 lg 1 ¹ .

lepinguõiguse sätteid, millest tarbija kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine. Eelnõukohase TKS § 31 lg 1¹ sõnastusele tuginedes saab väita, et kohtuvälise vaidluse lahendamise üksuse pädevus on eelnõuga piiratud nõnda, et üksus saab kohaldada üksnes Eesti õigust. Tekib küsimus, kas vaidluse lahendamise üksus ongi üldse pädev lahendama piiriüleseid vaidlusi, mille suhtes tuleks otsekohalduvast Euroopa Liidu (EL) määrusest tulenevalt kohaldada teise liikmesriigi õigust. Seletuskirjast ei selgu, kas see on eelnõu koostajate eesmärk. Näiteks seletuskirjas TKS § 56 lg 3 selgitustes räägitakse võimalusest, et Eesti komisjonis lahendatakse vaidlust Eesti kaupleja ja Soome tarbija vahel olukorras, kus Eesti kaupleja on suunanud oma tegevuse Soome, sõlmib lepinguid Soome tarbijatega ja lepingule kohaldub Soome õigus. Kui eelnõu koostajate eesmärk on see, et TVK ei kohalda teise riigi õigust ning sel juhul tuleb vaidluse lahendamiseks pöörduda kohtusse, siis palume seda seletuskirjas selgitada. Palume eelnõu ja seletuskiri selle pilguga üle vaadata ja vajadusel korrigeerida. Palume seletuskirjas selgitada, mille järgi toimub kohtualluvuse (<i>jurisdiction</i>) ja kohalduva õiguse määramine. Kuna neid valdkondi reguleerivad otsekohalduvad EL määrused, mis on Eesti õiguse suhtes ülimuslikud, ei saa riigisisese õigusega EL õigusest eriregulatsiooni luua. Palume seletuskirjas TKS § 31 selgituste juures selgelt viidata EL õigusaktidele, mis reguleerivad tarbijavaidluste kohtualluvust ja kohalduva õiguse määramist.		

4.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 40 lg 1) – eelnõukohase TKS § 36 järgi võib TKS-s sätestatud juhul vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuseks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuses olla tarbijale siduv otsus. Kehtiva TKS järgi on TVK tarbijavaidlusi lahendav sõltumatu ja erapooletu üksus, eelnõus aga kasutatakse üksuse asemel terminit organ, viitega riigivastutuse seadusele. Üksuse terminit TKS § 40 lg 1 enam ei sisaldu. Selle terminimuudatuse tulemusel jääb ebaselgeks TKS 5. ja 6. peatüki omavaheline seos, sh kas TKS-s üksuse kohta sätestatu kohaldub ka TVK kui organi suhtes. Samuti on ebaselge, kas TKS § 36 täiendus puudutab ka TVK-d või üksnes TKS 5. peatükis sätestatud alustel loodud üksusi, milleks TKS § 29 lg-st 2 tulenevalt võib olla ka eraõigusliku juriidilise isiku poolt moodustatud äriühing. Viidatud terminimuudatus võib viia tõlgenduseni, et eraõiguslik juriidiline isik, sh äriühing hakkab Eestis kohtu asemel siduvate otsustega vaidlusi lahendama. Selline lahendus ei vasta Eesti õigustraditsioonile ega ole põhiseaduse järgi lubatav. Eelnõu senise menetluse käigus on arutatud üksnes TVK otsuste siduvust, kuid ka selles osas ei ole arutelud praeguseks lõppenud, mille tõttu Justiitsministeerium seda lahendust praegusel kujul ei toeta. Terminimuudatus toob kaasa ka ebaselguse selles, kas ja milline on plaanitud TVK piiriülene pädevus (vt märkust TKS § 31 lg 1¹ kohta). Seletuskirja selgituste kohaselt komisjoni pädevus ei muutu ning komisjon lahendab vaidlusi, mis on seotud Eestis asutatud kauplejaga. Samas eelnõu tekst, sh TKS § 40 ja	Arvestatud.	Säilitatud on TKS § 40 lg 1 TVK definitsioonis termin <i>üksus</i>. Seos riigivastutuse seaduse § 15 lg 2 p-s 1 nimetatud organiga on sätestatud eraldi lõikes.

	56 seletuskirjas väidetut ei kajasta. Palume selgitada, kas TKS § 29 kohase üksuse pädevus ongi plaanitud olema laiem kui TVK pädevus. Kui nii, siis palume seda erisust seletuskirjas põhjendada. Kui eelnõu koostamisel on eeldatud, et TVK on ka edaspidi kohtuväliseid vaidlusi lahendav üksus TKS § 29 mõttes ning sellele laienevad TKS 5. peatüki asjakohased sätted, siis palume säilitada TKS § 40 lg 1 TVK definitsioonis termin <i>üksus</i>. Seos riigivastutuse seaduse § 15 lg 2 p-s 1 nimetatud organiga palume sätestada eraldi lõikes.		
5.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 45¹ lg 4-6) – eelnõukohase TKS § 45¹ lg 4 järgi töödeldakse tarbijavaidlusasja andmeid seadme ohutuse seaduse (SeOS) §-s 12 sätestatud andmekogus. SeOS § 12 alusel on loodud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteem ning kehtestatud andmekogu põhimäärus (Majandus- ja taristuministri 19.03.2020 määrus nr 5 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi põhimäärus“). SeOS § 12 lg 4 ega põhimääruse § 4 ning selles viidatud määruse lisa põhjal ei ole arusaadav, milliseid isikuandmeid millises infosüsteemi andmestikus töödeldakse. Kui tarbijavaidluse andmed kantakse infosüsteemi dokumendiregistrisse, ei kajasta dokumendiregistri andmekoosseis käesolevast eelnõust nähtuvaid võimalikke andmeid (näiteks § 50 ja § 53¹, kuid võimalik, et neid andmeid on rohkem). Seega ei vasta kavandatud regulatsioon isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtetele, eelkõige läbipaistvuse	Arvestatud.	Eelnõud ning seletuskirja on vastavalt täiendatud ning juurde on lisatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi põhimääruse muutmise määruse eelnõu.

	nõudele (punkt a) ning keeruline on hinnata plaanitava regulatsiooni kooskõla eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttega (punktid b ja c). Eelnõuga plaanitud TKS § 45¹ lg 5 sätestab, et menetluse käigus kogutud dokumente säilitatakse arhiiviseaduses ja selle alusel antud õigusaktides ettenähtud korras. Kuivõrd seletuskiri üksnes kordab eelnõu sõnastust ega anna täiendavaid selgitusi, siis jääb arusaamatuks, mis on selle sätte sisu ja eesmärk. Eelnõukohase TKS § 45¹ lg 6 järgi võib menetluse käigus kogutud andmeid ja dokumente säilitada kuni kolm aastat pärast menetluse ajendiks olnud õigusvaidluse lahendamist. Märgime, et eelnõust peaks selguma, kas kõiki andmeid ja dokumente säilitatakse kolm aastat või sätestatakse alamaktis erisusi. Samuti peab olema nähtav, mis saab andmetest ja dokumentidest pärast säilitustähtaja möödumist. Kui tarbijavaidlusasjade andmeid töödeldakse andmekogus, tuleb regulatsioon luua kooskõlas vastava andmekogu normidega. Sealjuures tuleb silmas pidada, et tulenevalt eraelu puutumatuse põhiõiguse riivist (PS § 26) ning olulisuse põhimõttest peab seaduse tasemel olema sätestatud, milliseid isikuandmeid andmekogusse kogutakse, mis eesmärgil neid andmeid kogutakse ja kasutatakse ning kui kaua neid kasutatakse. Palume eeltoodud märkustest tulenevalt tarbijavaidlusasja andmete töötlemise regulatsioon põhjalikult läbi mõelda ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendada.		

6.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 48 lg 2) – eelnõukohane TKS § 48 lg 2 sätestab järgmist: <i>„(2) Komisjon võib tarbija nõuet rahuldavas otsuses otsustada, et kaupleja hüvitab tarbijale eksperdiarvamuse saamisega seotud kulud ja käesoleva seaduse § 46 kohaselt tasutud riigilõivu kui vaidlusaluse kauba või teenuse mittevastavus lepingutingimustele ilmnes ajal, mil võlaõigusseaduse kohaselt eeldatakse mittevastavuse olemasolu asja või teenuse üleandmise ajal, ja kaupleja ei ole tõendanud, et mittevastavus on tekkinud hiljem.“</i> Sättega antakse TVK-le kaalutlusõigus otsustada, kas kaupleja peab tarbijale loetletud menetluskulud hüvitama või mitte („võib otsustada“). Kaalutlusõiguse kasutamise eelduseks on tarbija nõude rahuldamine. Teiseks eelduseks on seletuskirja kohaselt asjaolu, et vaidlusaluse lepinguga seotud tõendamiskoormus on kauplejal, kuid kaupleja asjaolusid ei tõenda. Arusaamatuks jääb, miks on selline lisatingimus kehtestatud. Teiseks märgime, et kõnealune säte ei piira ega selgita, millistel tingimustel võib komisjon selle otsuse teha, st millal menetluskulud hüvitatakse ja millal mitte. Leiame, et regulatsioon ei ole praegusel kujul ettenähtav ja võib kaasa tuua tarbijate ebavõrdse kohtlemise, mistõttu selline lahendus ei pruugi olla põhiseaduspärane. Palume säte ja selle seletuskiri selles valguses parandada ja täiendada.	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on vastavalt muudetud.
7.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 49–49¹) – eelnõus reguleeritakse detailselt taandamisavalduse esitamine ja läbivaatamine, kuid jääb ebaselgeks, millised on õiguslikud tagajärjed,	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on muudetud ning muudatuste kohaselt algab nii komisjoni juhtliikme kui ka

	kui komisjoni liige end viivitamata ei taanda. Mis saab toimingutest, mille komisjoni liige on teinud enne taandamist? Milliseid toiminguid taandamiseks kohustatud komisjoni liige tohib või ei tohi teha? Palume eelnõu vastavalt täiendada.		kaasistuja taandumisel tarbijavaidlusasja läbivaatamine algusest peale.
8.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 49⁴) – viidatud sätte kohaselt kohaldatakse menetluskohaldamisele TsMS-s menetluskohaldamise kohta sätestatud. Seletuskirjas põhjendatakse seda argumendiga, et komisjon ei ole haldusorgan ja TsMS sätteid kohaldatakse õigusselguse huvides. TsMS § 311¹ kohaselt toimetatakse dokumendid üldjuhul kätte infosüsteemi kaudu. Palume seletuskirjas selgitada, millise infosüsteemi kaudu hakkab TVK dokumente kätte toimetama. Samuti palume selgitada, kas TVK kasutab menetluskohaldamiste, pitseeritud ümbrikuga kohtutäituri kaudu kättetoimetamist ja ka avalikku kättetoimetamist. TsMSis on konkreetselt sätestatud, millised menetluskohaldamendid tuleb kätte toimetada (TsMS § 306 lg 5). Kõikidele menetluskohaldamistele tsiviilkohtumenetluses ei kohaldata rangeid kättetoimetamise reegleid (TsMS § 310). Eelnõukohases TKS-s taolisi erisusi ei tehta. Sellest võib järeldada, et kõik menetluskohaldamendid tuleb kätte toimetada. Samas ei sisalda eelnõu loetelu menetluskohaldamistest, need loetletakse seletuskirjas, millel ei ole siduvat tähendust. Kas TVK peab arvestama ka Riigikohtu praktikaga tsiviilkohtumenetluses TsMS alusel kättetoimetamise kohta?	Arvestatud.	Eelnõud ning seletuskirja on muudetud ning muudatuste kohaselt toimub menetluskohaldamiste edastamine Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) infosüsteemi ehk JVISe kaudu.

	Eeltoodud küsimustele viidates leiame, et eelnõukohane üldine viide TsMS regulatsioonile tekitab ebaselgust selles, kuidas ja mil määral tuleb TsMS-i TVK menetlusedokumentide kättetoimetamisele kohaldada. Palume kättetoimetamise regulatsiooni täiendavalt analüüsida ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendada.		
9.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 50² lg 1 p 9) – kõnealusest sättest tulenevalt on vaidluse keerukus üks avalduse menetlusse võtmisest keeldumise aluseid. Palume selgitada, kas selle aluse all on silmas peetud ka olukorda, kus otsekohalduvast EL määrusest tulenevalt tuleb kohaldada teise liikmesriigi õigust? Kui jah, siis palume kaaluda vastava aluse sõnaselget lisamist menetlusse TKS § 502 lg 1 loetelusse.	Arvestatud.	Seletuskirjas on selgitatud, et vaidluse keerukuse all on silmas peetud seda, kui vaidluse lahendamiseks on vajalik ajamahukas ja kulukas ning keerukas ekspertiis ja tunnistajate kaasamine, ei ole võimalik tähtajaks lahendada kohtuvälises menetluses.
10.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 50⁴) – TKS §-ga 50⁴ reguleeritakse avaldusest loobumine. Seletuskirjas selgitatakse: „Ka kehtiva seaduse alusel on tarbijal võimalik avaldus tagasi võtta, kuid täpsemalt ei ole seda seaduses korraldatud.“. Juhime tähelepanu, et loobumine ja tagasivõtmine on erinevad õigusinstituudid ja neil on erinevad õiguslikud tagajärjed. TsMS § 432 tulenevalt tähendab loobumine seda, et isik loobub õiguste teostamisest ja loetakse, et isik ei saa uuesti vaidluse lahendamiseks kohtusse pöörduda. Tagasivõtmise korral ei loobu isik õiguste teostamise õigusest. Oleme seisukohal, et eelnõus tuleks reguleerida tarbija õigus menetlusest	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on vastavalt muudetud ning sätestatud on avalduse tagasivõtmine, mitte avaldusest loobumine.

	väljuda nii, et see ei mõjuta tema õiguste teostamise õigust, sh õigust pöörduda samas asjas kohtu poole. Märgime, et ka tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv 2013/11/EL, millele seletuskirjas viidatakse, ei räägi mitte avaldusest loobumisest, vaid menetlusest loobumisest. Menetlusest loobumist EL õigusakti tähenduses ei peaks võrdsustama nõudest loobumisega riigisisese õiguse tähenduses. Palume eelnõu ja seletuskirja vastavalt korrigeerida.		
11.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 51² ja § 54⁴ lg 1 p 3) – viidatud paragrahvis reguleeritakse õiguslikud tagajärjed juhuks, kui lepitusmenetluses kokkuleppeni ei jõuta. Sätte sõnastusest ja seletuskirjast tuleneb, et nähakse ette erinevad õiguslikud tagajärjed olenevalt sellest, millistel asjaoludel lepitusmenetlust alustati. Kui tarbija ja kaupleja on vaidluse lahendamist alustanud lepitusmenetluses, siis on võimalik üle minna komisjoni menetlusse (TKS § 51² lg 1). Kui aga vaidlus algab komisjonis ja sealt minnakse üle lepitusmenetlusse, siis on tarbijal õigus pöörduda samas asjas kohtusse ehk TVK-s vaidlust jätkata ei saa (§ 51² lg 2). Eelnõukohase TKS § 54⁴ lg 1 p 3 järgi lõpetab komisjon sel juhul tarbijavaidlusasja menetlemise. Justiitsministeeriumi hinnangul ei ole selline vahetegu põhjendatav. Oleme seisukohal, et kui lepitusmenetluses kokkuleppele ei jõuta, peab jääma tarbija otsustada, kuidas vaidlusega edasi minna, olenemata sellest, millistel asjaoludel lepitusmenetlust alustati. Lepitusmenetlusse sisenemine annab üksnes indikatsiooni, et pooled on valmis	Teadmiseks võetud.	Eelnõud ja seletuskirja on vastavalt muudetud ning nähtud ette võimalus jätkata asja lahendamist pärast lepitusmenetluse ebaõnnestamist komisjoni tavamenetluses.

	lepituses osalema. See ei tähenda, et asi lahendatakse lepitusmenetluses, st jõutakse kokkuleppeni. Kui lepitusmenetlus ebaõnnestub, peab olema võimalik komisjoni menetlustarbija soovi korral jätkata. Vastasel korral tekiks lihtsasti olukorrad, kus nt kaupleja nõustub komisjoni menetlusest üle minema lepitusmenetlusse ja seejärel ei nõustu seal osalema. Pakutud regulatsiooni kohaselt tuleks tarbijal sellisel juhul pöörduda kohtusse. See muudab lepitusmenetluse kasutamise riskantseks kui ka halvendab tarbija positsiooni ja tegelikult takistab tarbijatel lepitusmenetluse kasutamist. Palume eelnõu vastavalt korrigeerida.		
12.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 53¹ lg 1) – eelnõu järgi võib tõendiks olla muu hulgas eksperdiarvamus ja seletus. Eelnõust ega seletuskirjast ei ole arusaadav, mis on eksperdiarvamus TKS tähenduses ning milliseid tingimusi eksperdiarvamusele kohaldatakse. Samuti ei ole selge, mida käsitletakse seletusena TKS tähenduses ning kelle seletust silmas peetakse. Kas seletuse andjaks võib olla ka tarbija või kaupleja? Tuleb silmas pidada, et menetlusosalisel on selge huvi asja teatud viisil lahendamise vastu, seetõttu ei ole asjakohane käsitada poole seletust samaväärselt nagu dokumentaalset tõendit. Palume seletuskirja ja eelnõu vastavalt täiendada.	Arvestatud.	Tõendite regulatsiooni on eelnõus ja seletuskirjas muudetud.
13.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 53² lg 2 ja § 40 lg 4) – eelnõu kohaselt võib tunnistajaks olla kolmas isik, kellele on teada tarbijavaidlusasjas tähtsust omavad asjaolud. Viitega TsMS §-dele 212 ja 213 selgitame, et kolmas isik on konkreetse tähendusega	Teadmiseks võetud.	Kuivõrd eelnõust ning seletuskirjast on eemaldatud viited siduvatele otsusele, on loobunud ka tunnistaja kaasamisest tarbijavaidluste

	menetlusõiguse termin ning seda ei saa kasutada tunnistaja tähistamiseks. Kolmas isik on menetlusosaline, kes võib olla iseseisva nõudega või iseseisva nõudeta kolmas isik. Tunnistaja seevastu ei ole ei kolmas isik ega menetlusosaline, vaid on menetlusväline isik. Seetõttu palume TKS § 53² lg-s 2 kasutada termini <i>kolmas isik</i> asemel terminit <i>menetlusväline isik</i>. Kuivõrd tunnistaja ei saa olla kolmas isik ning TVK ei lahenda kolmandate isikute nõudeid, tuleks kolmas isik ka eelnõukohase TKS § 40 lg-st 4 välja jätta		kohtuvälisesse lahendamisse.
14.	Eelnõu § 1 p 3 (TKS § 56 lg 3) – viidatud säte ütleb järgmist: <i>„(3) Piiriülese vaidluse korral, kui tekib kohaldatava õiguse küsimus ning tarbija ja kaupleja vahelisele lepingule kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, arvestatakse tarbijavaidlusasja lahendamisel ja otsuse tegemisel tarbija elukoha liikmesriigi lepinguõiguse sätteid, millest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.“</i> Märgime, et eelnõus pakutud kordab veidi muudetud sõnastuses sama, mis juba sisaldub kehtiva TKS § 36 lõikes 3. Seletuskirja TKS § 56 lg 3 selgitustes viidatakse samale direktiivi 2013/11 sättele, mis on vastavustabeli kohaselt olnud aluseks TKS § 36 lg 3 regulatsioonile (art 11 lg 1 p b). Kui sätte sisu on sama, siis ei ole kordamine lubatav ja säte tuleb eelnõust välja jätta. Samas märgime, et küsimus kohaldatavast õigusest tuleb lahendada menetluse alguses, mitte	Arvestatud.	Kuivõrd kehtiva seaduse § 36 lg 3 juba reguleerib, kuidas tuleks kohaldada EL otsekohalduvat õigust, siis on vastav säte eelnõust eemaldatud. Lisaks on kitsendatud TKS § 36 lg 3 sõnastust, et tagada direktiivi 2013/11/EL artikli 11 lg 1 punkti b korrektne ülevõtmine Eesti õigusesse.

	aga sisulise otsuse tegemisel, mida reguleerib eelnõu kohane TKS § 56. Juhul kui eelnõu kohane TKS § 56 lg 3 peab siiski sisaldama erisust võrreldes kehtiva TKS § 36 lg-ga 3 ning sätte olemasolu on sisuliselt vajalik, siis palume need erisused ja põhjendused seletuskirjas sõnaselgelt välja tuua ning sätte tuua regulatsioonis ettepoole, näiteks § 40 lõikeks 3. Lisaks juhime tähelepanu, et nii kehtiv TKS § 36 lg 3 kui ka eelnõu kohane § 56 lg 3 reguleerivad riigisiselt seda, kuidas tuleks kohaldada EL otsekohalduvat õigust. See ei pruugi olla õiguslikult korrektne. Märgime, et direktiivi kohaldamisala on piiratud kaupade müügi ja teenuste osutamisega, kuid määruse nr 593/2008 kohaldamisala ei ole esemeliselt piiratud, mistõttu direktiivi 2013/11 art 11 lg 1 p b kohane erand ei pruugi hõlmata kõiki võimalikke tarbijavaidlusi ning tekib küsimus, kas kõnealune erand on Eesti õigusesse korrektselt üle võetud. Palume seda analüüsida ja vajadusel TKS § 36 lg 3 sõnastust kitsendada.		
15.	Muudatuse tulemusena saab edaspidi tarbijavaidluste komisjonis hakata lahendama ka vaidlusi, mis on seotud teises liikmesriigis asutatud ettevõtjaga. Seletuskirja mõjuanalüüsis ei ole hinnatud, kas ja kuidas selline muudatus mõjutab komisjoni senist tööd, sh pöördumiste arvu, vajadust suhelda kauplejaga muus keeles jms. Palume mõjuanalüüsi vastavalt täiendada.	Teadmiseks võetud.	Antud muudatus on eelnõust eemaldatud.
16.	Palume arvesse võtta ka käesoleva kirja lisaks olevates failides jäljega ja kommentaaridena tehtud normitehnilised märkused ning märkused eelnõu mõju kohta.	Arvestatud.	Justiitsministeeriumi poolt tehtud kommentaaride ja märkustega on arvestatud.

17.	Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.	Teadmiseks võetud.	Eelnõu koos seletuskirja ning lisadega saadetakse enne Vabariigi Valitsusele edastamist Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks.
	Rahandusministeerium		
1.	Rahandusministeerium jaoks olulisim teema seoses eelnõuga on komisjoni alaliste liikmete palkade küsimus. Meie arusaamise kohaselt soovib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) senised 12 käsunduslepingu alusel töötavat komisjoni esimeest asendada (esialgu) kolme avaliku teenistujaga (komisjoni alalise liikmega) ning siduda nende palgad kaudselt kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadusega (KRAPS) – täpsemalt riikliku lepitaja ametipalgaga. Ministri määruse tasandi otsustada jäetakse nii tuleviku komisjoni alaliste liikmete arv kui ka nende palga suurus (tarbijakaitse seadusesse (TKS) luuakse vastav volitusnorm. Seni (2022. aastal) on kulud eelnõu seletuskirja kohaselt olnud ligi 120 000 eurot aastas. Eelnõu jõustumisel lisanduks sellele eeldatav komisjoni alaliste liikmete töötasu osa 74 000 eurot (kokku ligi 193 000 eurot) ning lisaks kaasistuja tasu umbes 31 000 aastas. Nimetatud lisakulud on vaid ühe aasta kontekstis, sest kui alaliste liikmete palk on seotud kaudselt KRAPSiiga, siis need kasvavad igal aastal sõltuvalt indeksist 5–10% ja	Teadmiseks võetud.	

	kuna liikmete arv ei ole piiratud, siis võib lisanduda ka veel mitu ametikohta ning kulud suurenevad veelgi. Ka kaasistujate tasud kasvavad samuti igal aastal, kuna kasvab töötasu alammäär. Tuues võrdluse Töövaidluskomisjoniga, siis seal on vaid juhatajad ja kaasistujad. Kaasistujale makstakse töövaidluskomisjoni istungil osalemise aja eest tasu Tööinspektsiooni eelarvest.		
	Lähtudes eelnevast: 1) me ei nõustu komisjoni alaliste liikmete palkade sidumisega KRAPSis välja toodud ametniku (riikliku lepitaja) palgaga. Indekseeritud palgamudel on spetsiaalselt mõeldud ainult kõrgematele riigiteenijatele ning antud komisjoni alalised liikmed seda ei ole. Senine halb praktika mõningate ametikohtade kaudsel sidumisel KRAPSiga ei saa ega tohi olla põhjuseks jätkuva halva riigivalitsemise praktika viljelemisel; 2) kogu otsustusulatus (nii teenistujate arvu kui ka nende palga suuruse osas) viimine ministri tasandile toob endaga kaasa ettenägematuid kulusid riigieelarvele. Sellega ei saa nõustuda; 3) lisaks, uus alalise komisjoni liikmete töötasu kokku (193 000) on senisest (120 000) suurem 61%. Samas tasu arvutamise alus on sama. Seega peab tõusu põhjuseks olema töökoormuse (tundide arvu) tõus. Eelnõust ei selgu, millega on põhjendatud töökoormuse 61%-line tõus. Kokkuvõttes peame mõistlikuks luua tähtajalised ametikohad tarbijavaidluste menetlemiseks, kuid	Arvestatud.	Tarbijavaidluste komisjoni esimeeste palkade regulatsiooni on muudetud ning eelnõuga nähakse ette, et tarbijavaidluste komisjoni esimeestele makstakse palka samas suurusjärgus kui töövaidluskomisjoni juhatajatele.

	teeme ettepaneku, et plaanitud ministri määruses „Tarbijavaidluste komisjoni alalise liikme ja kaasistujate tasustamise alused“ ei mainitaks põhipalga suuruse juures KRAPSi mainitud kõrgemaid riigiteenijaid. Komisjoni liikmete palga suurus on võimalik kehtestada ka muul moel. Kuna seletuskirjas tuuakse paralleelsele Töövaidluskomisjoniga, siis võiksid palkade suurused olla samad ehk seal on kõik juhatajad ja saavad hetkel 3800 eurot, mitte 4575 eurot nagu seletuskirjas mainitud. Alates 1. aprillist 2024 tõuseb riikliku lepitaja palk ning väljatoodud kulud on sellise süsteemi kasutamisel juba kõrgemad kui mõjudes välja arvatud. Samuti, et komisjoni alaliste liikmete töötasu suurus arvutatakse selliselt, et see jääks seletuskirjas toodud summade (ja töömahtude suurusjärku), arvestusega, et see raha on juba TTJA eelarves olemas või on kindel, et eelarve vastavalt suureneb, vt ka märkust punktis 7.		
2.	Eelnõust ei selgu, kes kuuluvad ja kuidas kujuneb asja arutava komisjoni koosseis. See on planeeritud sätestada ministri määrusega tarbijavaidluste komisjoni asjaajamis- ja töökorras (seletuskirja lisa 2 § 1 lõige 1). Leiame, et komisjoni koosseis peaks olema sätestatud seaduse tasemel, kuna tegemist on olulise põhimõttega, mida ei hakata arvatavasti tihti muutma. Samuti lihtsustaks see ülejäänud eelnõu sätetest arusaamist, sest hetkel eelnõud lugedes jääb selgusetuks, kuidas täpselt komisjon siiski kujuneb – sätetest arusaamiseks on vaja teada, mis arv isikuid komisjonis on, nt eelnõu § 41, § 55 lõige 3.	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on täiendatud ning § 41¹ lg 2 kohaselt määrab komisjoni juhtiv esimees tarbijavaidlusaja menetleva esimehe, lähtudes tarbijavaidlusaja olemusest ja esimeeste töökoormusest ning § 44 lg 2 kohaselt vaatab komisjoni esimees tarbijavaidlusaja läbi üldjuhul ainuisikuliselt, v.a kui asjaolud ei ole selged ning komisjoni esimees peab vajalikuks moodustada kolmeliikmelise

			komisjoni (§ 44 lg 3 ja 3 ¹).
3.	TKS § 57 lõike 4 kohaselt võib komisjoni otsuse vaidlustada kohtus, lõivu arvestatakse samas korras, kui hagi puhul. Kas siin tekib veidi erinev hagi liik? Kas selle kõige rakendamiseks ei ole tarvis linki TsMS-ga? Või on see ilma märkimisväärsete erisusteta hagimenetlus ja viide materiaaloiguses, sh lõivustamise kohta ongi pigem informatiivne? Seletuskiri võiks neid küsimusi kajastada, hetkel selgitusi ei leidnud. Samuti võiks eelnõust otsesõnu selguda, kes tasub riigilõivu, kui kaupleja esitab kohtusse taotluse, et kohus vaataks komisjonile esitatud avalduse läbi hagimenetluse korras hagina. Sel juhul on hageja komisjoni poole pöördunud tarbija ja kostja kohtule taotluse esitanud kaupleja. Avalduse eest tasutakse riigilõivu summas, mille hageja oleks pidanud tasuma hagi esitamise korral. Antud juhul hageja hagi ei esitagi, vaid see esitatakse nõ tema eest. Kuigi seletuskirjas on selgitatud, et sellisel juhul tasub riigilõivu kaupleja, kes on ühtlasi kostja, siis eelnõust see üheselt nii välja ei tule. Samuti oleks hea selgitada seletuskirjas lõivu suuruse kujunemist. Sellest ei pruugi lihtne olla aru saada. Tuleb ka TsMSi vaadata, osaliselt on lõivuregulatsioon seal.	Teadmiseks võetud.	Eelnõust on eemaldatud tarbija kohustus tasuda avalduse esitamise eest tarbijavaidluste komisjonile riigilõivu.
4.	TKS § 45¹ lõike 6 kohaselt <u>võib menetluse käigus kogutud andmeid ja dokumente säilitada kuni kolm aastat pärast menetluse ajendiks olnud õigusvaidluse lahendamist</u>. Sätte puhul tekib mitu küsimust. Esiteks, kas õigusvaidluse lahendamise all on siin mõeldud tarbijavaidluste komisjoni poolt vaidluse lahendamist või kui järgneb kohtumenetlus, siis ka kohtuvaidluse lahendamist, st tähtaega arvestatakse	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on täiendatud ning eemaldatud sõna „võib“, mis tähendab seda, et tarbijavaidlusmenetluse käigus kogutud andmeid säilitatakse kolm aastat pärast õigusvaidluse lõppu.

	kohtuotsuse jõustumisest? Iseenesest võib tarbijavaidluste komisjoni menetluse käik ja selles kogutud andmed/dokumendid olla ka kohtumenetluses relevantset. Millised on andmete ja dokumentide säilitamise poliitika kui avaldaja avalduse tagasi võtab, kas seda loetakse õigusvaidluse lahendamiseks? Teiseks, mida tähendab, et „võib säilitada“? Kas see tähendab dokumente võib, aga ei pea säilitama? Või et kas dokumente tohib säilitada kuni selle ajani?		
5.	TKS § 54 ⁴ lõike 1 punktis 2 oleks täpsem sõnastada mitte „avaldaja loobub avaldusest“, vaid „avaldaja võtab avalduse tagasi“. Analoogia võib leida TsMS-ist, mille kohaselt hagi võetakse tagasi, kuid nõudest loobutakse.	Arvestatud.	Eelnõud ning seletuskirja on vastavalt muudetud.
6.	Seletuskirja lisas 2 olevas ministri määruse kavandi „Tarbijavaidluste komisjoni asjaajamis- ja töökord“ §-s 4 on puudu protokollil allkirjastamise ja säilitamise sätted. Hetkel need kehtiva TKS § 54 lõigetes 2 ja 3, kuid eelnõus need ei sisaldu.	Teadmiseks võetud.	Eelnõust on eemaldatud kohustus istungeid protokollida.
7.	Palume seletuskirja 7. osa „Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud“ selgitada ja täiendada. Juhul kui rakendamisega seotud kulude katmist on juba riigi eelarvestrateegias varasemalt arutatud ja otsustatud vahendid eraldada, siis palume välja tuua, et kulud kaetakse valitsemisala eelarvest. Juhul, kui kulude katmist alles hakatakse arutama, siis täiendada järgmiselt: „Kehtivas riigi eelarvestrateegias ei ole eelnõuga kaasnevate kuludega arvestatud. Eelnõu heaks kiitmisega kaasnevate kulude rahastamisvõimaluste üle arutatakse järgmises riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis Rahandusministeeriumi poolt	Arvestatud.	Seletuskirja on täiendatud.

	valitsusele koondatava info alusel. Juhul kui lisavahendeid ei eraldada, kaetakse kulud valitsemisala eelarvest.“		
8.	Eelnõu pealkirjas sisalduv seaduse pealkiri <i>riigilõivuseadus</i> peaks olema kokku kirjutatud. Sama seletuskirja 3. osas „Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs“ § 2 selgituse juures. Sealjuures märgime, et seletuskirja pealkirjas on see õigesti kirjutatud.	Teadmiseks võetud.	Eelnõust ning seletuskirjast on eemaldatud viide riigilõivuseadusele.
	Riigikohus		
1.	Täname võimaluse eest avaldada arvamust tarbijakaitseseaduse, riigilõivu seaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta. Riigikohus ei toeta eelnõu sellisel kujul, et tarbijavaidluste komisjonid kujundatakse ringi sisuliselt täitevvõimu poolseks õigusemõistmise organiks. PS § 146 esimese lause järgi mõistab õigust üksnes kohus. Õigusvaidluse lahendamine õigust kohaldades siduva täitedokumendist lahendiga on õigusemõistmine. Töövaidluskomisjoni menetlusmudeli aluseks võtmine ei ole põhjendatud, kuna see põhineb nõukogudeaegsel arusaamal õigusemõistmisest, kus täitevvõim ja kohtuvõim ei olnud selgelt eristatud ega lahutatud. Riigikohtu arvates tuleks tõsiselt kaaluda kogu sellise kvaasikohtulike organite ümberkorraldamist. Sisulise õigusemõistmisega organiks peab olema kohus. Kohtuväliselt saavad aga tegutseda vahekohtud ja lepitusorganid kohtuväliste organitena, nagu see on ka Euroopa teistes riikides. Soovitame kaaluda tarbijavaidluste komisjoni muutmist lepitusorganiks.	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud viited sellele, et tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele siduvad ning sundtäidetavad ning jäädud on tänase regulatsiooni juurde, kus komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele täitmiseks soovituslikud.
	Kaubandus-Tööstuskoda		
1.	1. Tarbijavaidluste komisjoni otsuste siduvaks muutmine	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud viited sellele, et

Kehtiva seaduse kohaselt on tarbijavaidluste komisjoni otsus kauplejale täitmiseks soovituslik, kuid eelnõu tarbijakaitseaduse § 58 lõike 3 ja § 60 kohaselt on edaspidi komisjoni jõustunud otsus täitmiseks kohustuslik. Kaubanduskoda on vastu komisjoni otsuse siduvaks muutmist järgnevatel põhjustel: Otsuste siduvaks muutmine ei too kaasa kõikide otsuste täitmist kauplejate poolt. Kaubanduskoja hinnangul ei vähene eelnõu jõustudes täitmata jäänud otsuste number nullini. Üheks põhjuseks on asjaolu, et otsused jätavad täitmata kauplejad, kes on majanduslikes raskustes. Kahjuks ei ole jätkuvalt seletuskirjas välja toodud statistikat, kui palju on mustas nimekirjas olevate kauplejate hulgas kauplejaid, kel on majanduslikud raskused. Kaubanduskoda palus 29.12.2021 esitatud arvamuses juba seletuskirjas see info eelnevate aastate lõikes välja tuua ning kuna seda infot ei ole jätkuvalt seletuskirjas, siis palume see nüüd lisada. Meie hinnangul on selline statistika äärmiselt oluline, sest annab parema pildi probleemi olemusest. Kui statistika näitab, et suurem osa komisjoni otsustest jääb täitmata, sest kauplejal on majanduslikud raskused, siis ei aita otsuste siduvaks muutmine probleemi lahendada, vaid muudab olukorra keerulisemate menetlusreeglite tõttu nii tarbijale kui ka kauplejale halvemaks. Meie tunnetus on, et ausad kauplejad täidavad ka mittesiduvaid otsuseid, kuid otsuste täitmata jätmine on levinud just nende ettevõtete seas, kel on majandusraskused. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et kui edaspidi on otsus õiguslikult siduv, siis peab tarbija astuma		tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele siduvad ning sundtäidetavad ning jäänud on tänase regulatsiooni juurde, kus komisjoni poolt tehtud otsused on pooletele täitmiseks soovituslikud.

	täiendavaid samme ja tegema teatud kulutusi, et alkatada otsuse sundtäitmine, kui kaupleja ise ei täida otsust. Kui tarbija ei astu pärast komisjoni otsust täiendavaid samme, siis ei too eelnõu kaasa täitmata jäänud otsuste arvu vähenemist.		
2.	Võimalik vastuolu põhiseadusega Justiitsministeerium on Euroopa Komisjoni tarbijavaidluste kohtuvälise raamistiku läbivaatamise ettepaneku suhtes toonud 01.02.2024 Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Eesti seisukohtade seletuskirjas (lk 11) välja, et Eestis ei ole jätkuvalt lõppenud õigusteoreetilised arutelud küsimuses, kas arvestades Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 146 sätestatud, mille kohaselt mõistab Eesti Vabariigis õigust üksnes kohus, on haldusorganite juurde loodud kohtuvälise vaidluste lahendamise üksuste poolt siduvalt õigusemõistmise ülesannete täitmine üldse põhiseaduspärane, ja kui on, siis millistele nõuetele see peaks vastama. Kaubanduskoja hinnangul ei ole eelkirjeldatu põhjal õige ega asjakohane muuta eelnõuga komisjoni otsus õiguslikult siduvaks ja täitemenetluse korras täidetavaks, kui ei ole üheselt selge, kas selline tegevus on üldse põhiseaduspärane. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et eelnevalt viidatud Euroopa Komisjoni algatuse osas koostatud ja Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Eesti seisukohta punktis 1.1. on selgelt kirjas, et erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et direktiiviga ei kehtestataks kohustust muuta vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste lahendid pooltele siduvaks. Sellest seisukohast järeldame, et Vabariigi Valitsus on alles hiljuti	Teadmiseks võetud.	Vt vastust eelmisele kommentaarile.

	otsustanud, et on vastu tarbijavaidluste komisjoni siduvatele otsustele ning eelnõu peaks olema kooskõlas selle seisukohaga.		
3.	Otsuste siduvaks muutmine võib suurendada pahatahtlike nõuete esitamist Oleme seisukohal, et komisjoni otsuste siduvaks muutmine võib praktikas suurendada pahatahtlike nõuete esitamist. Otsuste siduvus võib ajendada pahatahtlikke tarbijaid esitama avaldusi tarbijavaidluskomisjoni lootuses, et kui kaupleja jätab pahatahtliku kaebuse tähelepanuta ja ei reageeri komisjoni päringutele, siis rahuldab komisjon tarbija taotluse lähtudes tarbija esitatud nõudest ja kui komisjoni otsused on siduvad, siis on need täitemenetluses ka täidetavad ehk pahatahtlikul nõude esitajal on rahuldatud taotluse puhul võimalik igal juhul kasu saada. See risk on meie hinnangul kõrgem just piiriüleste vaidluste puhul, näiteks olukorras, kus otsuse tegemiseks tuleb kohaldada ka teise riigi õigust. Seda riski aitab mõnevõrra leevendada nõue, et tarbija peab avalduse esitamisel tasuma 15 eurot, kuid see ei ole meie hinnangul piisav eelkirjeldatud riski maandamiseks.	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.
4.	Siduvad otsused muudavad komisjoni menetlusreeglid oluliselt detailsemaks ning seetõttu muutub menetlus nii tarbija kui ka komisjoni jaoks keerulisemaks. Eelnõu koostamisel on aluseks võetud töövaidluse lahendamise seaduses kehtestatud menetlusnormid, mis on oluliselt põhjalikumad kui praegu kehtivad menetlusnormid tarbijavaidluste komisjoni jaoks. Lisaks sisaldub Eelnõus mitmeid viiteid ka	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.

	tsiviilkohtumenetluse seadustikule. Selle tulemusena on tarbijavaidluste komisjoni menetlusnormid oluliselt detailsemad ning pooltel on keerulisem nendest aru saada. Näiteks eelnõu § 49⁴ kohaselt menetlusdokumendi kättetoimetamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus menetlusdokumentide kättetoimetamise kohta sätestatud. Teise näitena saab tuua eelnõu § 48³, mille kohaselt tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 356 lõikeid 1 ja 2. Tarbija ja kaupleja ei pruugi viidatud normide sisust aru saada. Lisaks võib menetlusnormide detailsuse suurenemisega tekkida oht, et tarbijad peavad palkama endale juristi, kes esindaks neid komisjonis. Selle tulemusena kaasnevad tarbijale täiendavad kulud või siis võib väheneda tarbijate ligipääs komisjonile ja ka rahulolu komisjoni tööga. Seega võib otsuste siduvaks muutmine minna vastuollu eelnõu peamiste eesmärkidega muuta menetlus lihtsamaks, kiiremaks ja odavamaks.		
5.	Jääb ebaselgeks, miks ei ole seaduse muutmise kõrval otsitud muid võimalusi, kuidas suurendada otsuste täitmist vabatahtlikult kauplejate poolt. Kaubanduskoda on saanud liikmetelt tagasisidet, et TTJA võiks oma kodulehel oluliselt paremini kuvada mustas nimekirjas olevate kauplejate nimekirja. Näiteks võiks see nimekiri olla valdkondade lõikes, et tarbijal oleks võimalik lihtsamini otsingut teha. Samuti võiks mustas nimekirjas olev kaupleja paremini välja tulla Google otsingust. Seega leiame, et olukorra parandamiseks ei pea esimese meetmena muutma seadust, vaid on võimalik kasutada	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.

	ka muid meetmeid otsuste paremaks täitmiseks.		
6.	Siduvad otsused võivad vähendada kaupleja usaldusväarsust ja rahulolu komisjoni menetluste osas. Kui kauplejate rahuloluküsitluse tulemused näitavad, et kauplejad ei ole rahul komisjoni tööga, siis võivad siduvad otsused veelgi vähendada kaupleja rahulolu. Näiteks kui kaupleja hinnangul ei ole otsus kvaliteetne ja kui muuta sellise otsuse täitmine kaupleja jaoks kohustuslikuks, siis see vähendab kaupleja rahulolu.	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.
7.	Komisjoni töös võib olla ebaühtlane kvaliteet Kaubanduskoja hinnangul võib komisjoni töö kvaliteet olla ka ebaühtlane, mistõttu ei ole õigustatud otsuste siduvaks muutmine. Oleme seisukohal, et leidub komisjoni otsuseid, mis on asjakohased ning sisaldavad ekspertarvamust, kuid leidub ka neid, mis on subjektiivsemad. Kuna vaidluste lahendamine võib nõuda spetsiifilisi teadmisi, siis peaks komisjoni otsuste siduvaks muutmise korral olema tagatud see, et komisjoni otsused ei oleks subjektiivsed ning tarbija poole kaldu, vaid tugineksid ekspertarvamustele. Sellise olukorra tagamine tarbijavaidluste komisjonis on Kaubanduskoja hinnangul keeruline. Lisaks on eelnõu § 56 lõike 3 kohaselt võimalus, et komisjonil tuleb vaidluse lahendamiseks kohaldada välisriigi õigust. Seletuskirjas on välja toodud, et näiteks kui Eesti kaupleja, kes on suunanud oma tegevuse Soome ja	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.

	selle raames sõlmib lepinguid Soome tarbijatega, kohaldub lepingule Soome õigus ja seega, sellise lepinguga seonduva vaidluse lahendamisel Eesti komisjonis tuleb arvestada Soome lepinguõiguse sätetega. Tunneme muret, et kuidas toimub sellisel juhul menetlusnormide tõlkimine või kas tarbija ja kaupleja võivad eeldada, et komisjoni liikmed valdavad näiteks soome, saksa või mõne muu riigi keelt ja tunnevad vastava riigi seadusandlust selliselt, et suudavad menetluses oleva taotluse lahendada õigesti ja õiglaselt. Komisjoni otsus ei saa olla osapoolte jaoks siduv, kui ei ole tagatud, et see on lahendatud õiglaselt mõlema osapoolte suhtes.		
8.	Ka paljudes teistes EL liikmesriikides ei ole riikliku kohtuvälise menetluse tulemuseks siduvad otsused, nt Soomes, Taanis, Austrias.¹	Teadmiseks võetud.	Jäädud on kehtiva regulatsiooni juurde, kus tarbijavaidluste komisjoni otsused on pooltele täitmiseks soovituslikud.
9.	<u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Jätta eelnõust välja sätted, mis muudavad tarbijavaidluste komisjoni otsused õiguslikult siduvaks.	Arvestatud.	Eelnõust ja seletuskirjast on eemaldatud viited siduvatele otsustele ning jäädud on kehtiva regulatsiooni juurde, kus tarbijavaidluste komisjoni otsused on pooltele täitmiseks soovituslikud.
10.	Riigilõivu hüvitamine kaupleja poolt Eelnõu § 48 lõike 2 kohaselt võib komisjon tarbija nõuet rahuldavas otsuses kohustada kauplejat hüvitama tarbijale tema tasutud riigilõivu. Mõistame, et eelnõus sätestatud § 48 lõike 2 koostamisel on eeskujuks võetus tsiviilkohtumenetlus, kus kulud kannab pool, kelle kahjuks otsus	Teadmiseks võetud.	Eelnõust ja seletuskirjast on eemaldatud tarbija kohustus tasuda tarbijavaidluste komisjonile avalduse esitamise eest riigilõivu.

¹ E&Y (2019). Tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise võimalikud mudelid Eestis – lõpparuanne, 17.12.2019, lk 36.

	tehti (TsMS § 162 lg 1). Kaubanduskoda palub täpsustada, kuidas kohaldub eelnõu § 48 lg 2 olukorras, kus avaldus rahuldatakse osaliselt. Eelnõu seletuskirja punktis 6.2.1. on kirjutatud, et eelnõuga on kavandatud, et kaupleja hüvitab tarbijale tema tasutud riigilõivu, kui tarbijavaidluse menetlemine lõpeb tarbijale positiivse otsusega ja tarbija nõue kas rahuldatakse täielikult või osaliselt. Eelnõu § 48 lg 2 sõnastusest on arusaadav, et komisjonil on otsustusvabadus mitte kohustus määrata tarbija nõude rahuldamise korral kauplejale kohustus hüvitada tarbija tasutud riigilõiv. Siiski ei tule eelnõu § 48 lõike 2 sõnastusest välja see, kuidas toimub riigilõivu hüvitamine tarbija nõude osalise rahuldamise korral. Kaubanduskoja hinnangul tuleb täiendada eelnõud ja seletuskirja selles osas, et milline on olukord tarbija nõude osalise rahuldamise korral. Eelnõu ja seletuskirja täiendamine eelnimetatud osas tagab õigusselguse kõigile osapooltele ning tagab, et komisjoni tegevus oleks ühetaoline. <u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Tuua eelnõus ja seletuskirjas välja, kuidas kohaldub eelnõu § 48 lõike 2 olukorras, kus tarbija nõue rahuldatakse osaliselt.		
11.	Riigilõiv Eelnõu § 46 kohaselt tasub tarbija tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse läbivaatamise eest riigilõivu vastavalt riigilõivuseadusele. Eelnõu § 2 p 2 näeb ette, et tarbijal tuleb tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse läbivaatamise eest tasuda riigilõivu 15 eurot. Hetkel on riigilõiv summas 15 eurot kehtestatud nõude suurusest	Teadmiseks võetud.	Eelnõust on eemaldatud tarbija kohustus tasuda avalduse esitamise eest tarbijavaidluste komisjonile riigilõivu.

	sõltumata. Kaubanduskoja hinnangul võiks riigilõiv suuruses 15 eurot kehtida nõudele suuruses kuni 500 eurot ning peale seda oleks riigilõiv proportsioonis esitatud nõudega ehk tarbijavaidluskomisjoni pöördumise puhul võiks kehtida diferentseeritud riigilõiv. Eelnõu kohaselt oleks nii 150-eurose nõude kui ka 6000-eurose nõude korral riigilõiv sama ehk 15 eurot. Kaubanduskoja hinnangul nõude suurusest sõltuv riigilõiv omaks avalduse esitajale veel suuremat distsiplineerivat mõju ning väldiks pahauskseid kaebuseid. Juhul, kui komisjoni tehtud otsused muutuvad siduvaks, siis on eriti oluline, et oleks välistatud pahatahtlike tarbijate kaebused kauplejate vastu.		
12.	Juhime tähelepanu, et eelnõu seletuskirja punkti 6.2.1. lõikes 4 kirjas olevad andmed ei ole korrektsed. Punktis 6.2.1. on välja toodud, et riigilõiv 15 eurot oleks vastavalt OECD statistikale Eesti kontekstis 0,7% igakuisest netosissetulekust². Antud andmed ei ole eelnõu seletuskirjas korrektsed, kuna kirjeldatud arvutuskäigu kohaselt oleks justkui Eestis igakuine keskmine netosissetulek 2 142,86 eurot. Statistikaameti 2022 aasta andmete põhjal on leibkonnaliikme netosissetulek kuus keskmiselt hoopis 1018,0 eurot kuus.² Kaubanduskoda palub eelnõu seletuskirja punkt 6.2.1. viia vastavusse tegelike andmetega.	Teadmiseks võetud.	Kuna tarbijapoolne riigilõivu tasumise kohustus on eelnõust eemaldatud, siis ei ole antud märkus ka enam asjakohane.
13.	Eelnõu § 57 lg 3 kohaselt võib tarbija esitada kohtusse hagi tarbijavaidlusaja lahendamiseks rahuldamata osas, kui komisjon jätab tarbija avalduse rahuldamata või rahuldab selle osaliselt. Eelnõust ei	Teadmiseks võetud.	Kuna siduvatest otsustest on loobutud, siis pole antud märkus ka enam asjakohane.

² [Sissetulek | Statistikaamet](#)

	selgu, kuidas toimub riigilõivu juurde tasumine eelnõu § 57 lg 3 sätestatud olukorras või kas tarbija jaoks jääb sellises olukorras riigilõiv samaks nagu on sätestatud eelnõu § 2 lõike 2 ehk 15 eurot. Kaubanduskoja hinnangul on oluline, et eelnõus oleks sätestatud, kuidas sellisel juhul toimub riigilõivu juurde tasumine või kas selle suurus jääb samaks.		
14.	<u>Kaubanduskoja seisukoht:</u> Kaubanduskoda toetab tarbijale riigilõivu kehtestamist. Nõustume seletuskirjas väljatooduga, et riigilõivul on avalduse esitajale distsiplineeriv mõju. Leiame, et riigilõivu kehtestamine on hea meede, et vähendada nõ pahatahtlike tarbijate kaebuseid kaupleja vastu ning väga väikeste summadega seotud avalduste esitamist. Kaubanduskoda teeb ettepaneku, et riigilõiv suuruses 15 eurot võiks kehtida nõudele suuruses kuni 500 eurot ning suuremate nõuete puhul võiks riigilõiv olla proportsioonis esitatud nõudega ehk tarbijavaidluskomisjoni pöördumise puhul võiks kehtida diferentseeritud riigilõiv.	Teadmiseks võetud.	Kuivõrd jäänud on kehtiva regulatsiooni juurde, mille kohaselt on tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsused soovituslikud, siis on jäänud ka samaks kehtiv regulatsioon ehk vaidluse lahendamine tarbijavaidluste komisjonis on pooltele tasuta.
15.	Jõustunud otsuse avalikustamine Eelnõu § 59 kohaselt avalikustatakse jõustunud otsus tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 462 lõikes 2–4 sätestatud tingimustel ja korras komisjoni veebilehel. Eelnõu seletuskirjas on täpsustatud, et sätte kohaselt võib komisjon avalikustatavat otsust töödelda viisil, mille tulemusel ei ole otsusest võimalik tuvastada tarbija nime, isikukoodi või sünniaega ega aadressi. Eelnõu seletuskirjas on juttu üksnes tarbijast, kuid TsMS § 462 lg 2-4	Teadmiseks võetud.	Kuivõrd eelnõud ja seletuskirja on muudetud ning jäänud on kehtiva regulatsiooni juurde, siis eemaldatud on viited otsuse jõustumisele.

	annab vastava õiguse ka kauplejale. Kaubanduskoja hinnangul tuleb eelnõu § 59 sätet täpsustada vastavalt eelnõu seletuskirjale, et oleks üheselt arusaadav ja selge, et antud võimalus kehtib ainult tarbijale. <u>Kaubanduskoja seisukoht:</u> Täpsustada eelnõu § 59 sõnastust vastavalt eelnõu seletuskirjale, et oleks üheselt arusaadav, et antud võimalus kehtib ainult tarbijale.		
16.	Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamine Eelnõu § 48³ kohaselt kohaldatakse tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisele tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 356 lõikeid 1 ja 2. Seega peatatakse tarbijavaidlusasja menetlus komisjonis juhtudel, kui a) kui komisjoni otsus sõltub teise käimasoleva kohtumenetluse esemest; b) ajaks, kui lahendatakse Riigikohtu menetluses olevat põhiseaduslikkuse järelevalve asja, kui Riigikohtu otsus võib mõjutada tarbijavaidlusasjas kohaldamisele kuuluva õigusakti kehtivust. Praktikas võib esineda aga ka teisi olukordi, mille käigus on vajalik tarbijavaidlusasja menetlus peatada. Näiteks võib tarbijavaidluskomisjon vajada teatud olukordades vaidluse lahendamiseks mõne organisatsiooni või ameti (nt Konkurentsiamet) seisukohta, kelle pädevusse teatud asjaolude lahendamine kuulub,. Kuna organisatsioonilt või ametilt seisukoha saamine võib võtta aega ja pidurdada tarbijavaidlusasja menetlemist, siis on oluline, et eelnõu näeks ette ka võimaluse peatada tarbijavaidlusasja menetlemine sellistes olukordades. <u>Kaubanduskoja seisukoht:</u> Näha eelnõus ette võimalus peatada tarbijavaidlusasja	Arvestatud.	Eelnõu § 48 lõiget 2 ning seletuskirja on vastavalt täiendatud.

	menetlemine olukorras, kus TTJA komisjon ootab selgitusi ametilt/organisatsioonilt, kelle pädevuses võib teatud asjaolu lahendamine ning mille välja selgitamine on tarbijavaidlusasja lahendamise seisukohalt oluline.		
	Eesti Pangaliit		
1.	Tarbijavaidluste komisjoni (TVK) jõustunud otsuse sundtäidetavus kohtutäituri kaudu. Eelnõu seletuskirjas põhistatakse, et TVK otsuse täitmisele pööramine võiks toimuda sarnaselt töövaidlus- ja üürivaidluskomisjoni otsuste loogikaga, sest need on juba täitedokumentideks. On selgitatud, et TVK alalistele liikmetele kehtestatakse täiendavad pädevusnõuded. Siiski paistab sellise analoogia kasutamine meile kaheldava väärtusega, kuna TVK, sellises uues vaates, hakkab sisuliselt mõistma õigust. Arvestades tarbimisvaldkonna toodete ja teenuste mitmekesisust, võib küsida, kas pelgalt pädevusnõuete tõstmisega on loogika muutus õigustatav. Töövaidluskomisjonis vaieldakse kitsalt vaid töösuhte vaidlusi, üürikomisjonis üürisuhte üle – seega otsustaja teadmised saavad olla spetsiifilisemad. Tarbijavaidluste mitmekesisus aga kindlasti eeldab komisjoni alalistelt liikmetelt palju laiapõhjalisemat pädevust erinevates alavaldkondades, et otsuste kvaliteeti tagada. Eelnõust jääb lahtiseks küsimus, kuidas toimub komisjoni kandidaadi pädevuse hindamine. Eelnõu määrab vaid selle, et komisjoni alalised liikmed nimetab ametisse viieks aastaks avaliku konkursi alusel ja vabastab ametist valdkonna eest vastutav minister. Leiame, et kui liikme pädevuse hindamine ei ole tagatud, siis ei tohiks otsusele	Arvestatud.	Siduvate otsuste regulatsioon on eelnõust eemaldatud.

	täitedokumendi jõudu anda. Lisaks, kui TVK otsus on tehtud selgelt rahalise nõude kohta, on arusaadav, et selle täitmist saab maksma panna ka kohtutäituri vahendusel. Kui aga tarbija vaidleb kaupleja poolt kasutatava tingimuse üle, mis ei ole n-ö rahasse pööratav ning seetõttu tarbija nõue ei väljendu rahalises nõudes, siis tekib küsimus, kuidas täitur sellist otsust sundtäitmisele pöörab. Seonduvalt teeme ettepaneku, juhul kui TVK otsuse sundtäidetavuse juurde siiski otsustatakse jääda, sätestada, et sundtäidetav on otsus rahalise sissenõude või hüvitise maksmise kohta.		
2.	Pangasaladusega puutumus Meie hinnangul ei ole TVK menetlusega seonduvalt reguleeritud pangasaladuse (tõendid menetluses) edastamise teemat. KASis ei ole sellist paragrahvi või lõiget, et pank tohiks pangasaladust komisjoni kohtuvälise lahendamise menetluses edastada. Kinniseks kuulutamise kontekstis tuleks selgelt sätestada sarnaselt TsMS § 41 menetlusosaliste ja kohtuistungil viibivate isikute saladuse hoidmise kohustus ning vastavad sanktsioonid. See on vajalik nt tarbijavaidlustes, kus menetlusosaline peab enda õiguste kaitseks selgitama ärisaladust.	Mittearvestatud.	Krediitdiasustuste seaduse (KAS) § 88 lg 3 p 2 kohaselt saab ka klient (tarbija) anda nõusoleku pangasaladuse avaldamiseks tarbijavaidluste komisjonile. Kuivõrd menetlus tarbijavaidluste komisjonis algatakse tarbija avalduse alusel ning eelduslikult on tarbija on huvitatud oma kaebuse lahendamisest, siis on tarbijal võimalik anda nõusolek pangasaladuse avaldamiseks. Seega puudub vajadus KAS muutmiseks.
3.	Sõnastuslikud ettepanekud:		
	TKS § 57 . Kohtusse pöördumine Lõige 4 Teeme ettepaneku lõikes 4 täpsustada, et riigilõivu tasub kaupleja/kostja, kes esitab kohtule taotluse. „Kui komisjon rahuldab tarbija avalduse täielikult või osaliselt, võib kaupleja esitada kohtule taotluse, et kohus vaataks	Teadmiseks võetud.	Kuna riigilõivu puudutavad sätted on eelnõust eemaldatud, siis on antud kommentaar teadmiseks võetud.

	komisjonile esitatud avalduse läbi hagimenetluse korras hagina. Sel juhul on hageja komisjoni poole pöördunud tarbija ja kostja kohtule taotluse esitanud kaupleja. Avalduse eest tasub kostja riigilõivu summas, mille hageja oleks pidanud tasuma hagi esitamise korral.“ Ettepanek on ajendatud ka umbisikulise tegumoe asemel oleviku kindla kõneviisi kasutamise eelistamisest		
4.	Lõige 5 Teeme ettepaneku lisada täpsustuseks sõna „tarbijale“: „Komisjonile esitatud avaldus loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul hagiavalduseks. Kohus annab vajaduse korral tarbijale tähtaja avalduse esitamiseks hagimenetluses ettenähtud vormis, poolte seisukohtade täiendavaks põhjendamiseks ja lisatõendite esitamiseks. Komisjonile esitatud dokumente ei pea kohus pooltele kätte toimetama.“	Teadmiseks võetud.	Jäädud on tänase regulatsiooni juurde, mille kohaselt Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Otsusega mittenõustumisel on kohtusse pöördumise vorm hagiavaldus, mitte vaie või kaebus komisjonile komisjoni otsuse peale.
6.	Lõige 6 Teeme ettepaneku ühtlustada terminite kasutust, kuna tarbija esitab kohtusse hagi, kuid kaupleja esitab taotluse mitte avalduse: „Kui kohtule esitatakse hagi või taotlus sellise tarbijavaidlusasja läbivaatamiseks, mida komisjon on juba lahendanud, tuleb märkida see hagi või taotluses ja lisada otsuse ärakiri. Hagi või taotluse saamise korral nõuab kohus komisjonist välja tarbijavaidlusasja lahendamise materjalid ja võtab need toimikusse. Komisjonile esitatud tõendid loetakse kohtusse esitatuks.“	Teadmiseks võetud.	Jäädud on tänase regulatsiooni juurde, mille kohaselt Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Otsusega mittenõustumisel on kohtusse pöördumise vorm hagiavaldus, mitte vaie või kaebus komisjonile komisjoni otsuse peale.
7.	Lõige 7 „Kui tarbija ei esita käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul avaldust hagiavaldusele ettenähtud vormis kohtu määratud ajaks, jätab kohus avalduse läbi vaatamata. Sel juhul komisjoni otsus vaidlustatud	Teadmiseks võetud.	Jäädud on seni kehtinud regulatsiooni juurde, kus tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele täitmiseks soovituslikud.

	ulatuses ei jõustu. Kohus juhib sellele hageja tähelepanu, kui annab tähtaja avalduse esitamiseks hagiavalduse vormis.“ Kuivõrd kaupleja on kohtuvälise vaidluse lahendamise eripära tõttu kostja rollis, mitte hageja, siis on mõistlik reguleerida (või seletuskirjas selgitada) täpsemalt ja üheselt arusaadavalt menetluskulu jaotus (riigilõivu tagastamine kostjale?) olukorras, mil hageja ei esita kohtu määratud ajaks oma avaldust hagiavaldusele ettenähtud vormis.		
8.	TKS § 58 lõige 1 kohaselt jõustub TVK otsus, kui punkt 1 „kumbki pool ei ole esitanud kohtule kohtusse pöördumise tähtaja jooksul hagiavaldust või taotlust.“ Kuna kaupleja ei saa ise esitada hagiavaldust, vaid esitab kostjana taotluse, et kohus vaataks avalduse läbi, võiks sõnastust täpsustada vastavalt.	Teadmiseks võetud.	Jäädud on senise regulatsiooni juurde, mille kohaselt ei saa tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsust maakohtus vaidlustada.
9.	Kuna komisjoni esimees korraldab seletuskirja kohaselt komisjoni kui organi tegevust ning otsuseid ja kompromisse kinnitab komisjoni alaline liige ("Alalised liikmed on sisult praegused komisjoni esimehed, kuid selguse mõttes nimetatakse neid edaspidi alalisteks liikmeteks"), teeme ettepaneku täpsustada selguse huvides seletuskirjas lk 4 olevat lauset "Paragrahviga 3 muudetakse täitemenetluse seadustiku § 2 lõiget 1 ning nähakse ette, et täitedokumendid on komisjoni jõustunud otsus ja kompromissi kinnitav komisjoni esimehe otsus" ning asendada sõna "esimehe" sõnadega "alalise liikme".	Teadmiseks võetud.	Kuivõrd eelnõust on eemaldatud viited siduvatele otsusele, on loobutud ka täitemenetluse seadustikku puudutavast regulatsioonist.
	Eesti Kaupmeeste Liit		
1.	Täname Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) võimaluse eest anda tagasisidet tarbijavaidluste komisjoni töö ümberkorraldamise	Teadmiseks võetud.	

	plaanile. Alljärgnevalt märgime, milliseid punkte eelnõus toetame ja millised on meie muudatusettepanekud. Esmalt tunnustame MKM-i otsimast kompromisslahendusi erinevatelt pooltelt laekunud tagasiside põhjal. Mitmete ettevõtlusorganisatsioonide ettepanekutega on pärast esimest versiooni eelnõust arvestatud. Meie hinnangul aitab valitud lähenemisviis vähendada tarbijavaidluste komisjoni töökoormust seoses perspektiivitute ja oportunistlike kaebuste menetlemisega. Sellele aitab kaasa riigilõiv tarbijatele kaebuse esitamiseks. Samuti on positiivne, et kaotatud on ettevõtte kohustus tasuda menetlustasu ka siis kui komisjoni otsus annab tarbijale kasvõi osalise õiguse. Oleme nõus, et menetlustasu nõudmine oleks kahjustanud esmajoones seadusekuulekaid kauplejaid. Suurim mõju olnuks alla paarisaja euroste ostude korral, kus menetlustasu oleks survestanud kauplejat ka pigem põhjendamatutele nõudmistele järele andma. Täiendavalt peame positiivseks, et kogu võimalik kauplejalt välja mõistetav tulu ei liigu TTJA eelarvesse, mis loonuks riski otsuste kallutuseks, vaid läheb Rahandusministeeriumi kontrolli alla.		
2.	Jääme neutraalseks otsuse osas maksta komisjoni töös osalevatele ekspertidele pakutud väikest tasu. Tasu maksmine iseenesest on positiivne kuna on väga keerukas leida ettevõtete esindajaid komisjoni koosseisu. Samas on tasu suurus	Teadmiseks võetud.	Eelnõuga nähakse ette võimalus maksta komisjoni liikmetele tasu istungil osalemise aja ning tarbijavaidluse lahendamise eest.

	niivõrd madal, et erilist lisamotivatsiooni see ei paku. Seega ei lahenda tagasihoidlik tasumäär komisjonide koosseisu ekspertide leidmise probleemi, aga ei tekita ka kellelegi kahju		
3.	Peamine murekoht, mida eelnõus endiselt näeme on tarbijavaidluste komisjoni otsuste sundtäidetavaks muutmine. Kui otsuste kvaliteet oleks hea ning tasakaalus, ei näeks me selles suuremat murekohta. Ka täna täidavad kaupmehed vabatahtlikult 73% komisjoni otsustest. Kaupmeeste liitu kuuluvad esmajoones suured ja mainekad kaubandusettevõtted, kes enamuse tarbijatega tekkivatest vaidlustest lahendavad kahepoolset. Ettevõtte hea maine hoidmiseks ja väiksemate kaebuste puhul eelistatakse tarbijatele isegi piiripealsetes olukordades vastu tulla ning õigus anda. Sellegipoolest on Kaupmeeste liidu liikmete seas olnud vaidlusi tarbijavaidluste komisjonis, kus on istungitel osaletud kas abikohtuniku või kaebealusena. Meie esindajate tagasiside on, et komisjoni otsuste kvaliteet sõltub eesistuja taustast ja kompetentsist. On kohtuniku taustaga eesistujaid, kes on pädevad ja erapooletud ning kelle otsuseid usaldatakse. Aga on ka selliseid komisjoni juhte, kelle puhul on tekkinud mulje, et otsused on subjektiivsed, sisusse süvenetakse pigem vähe ning kiputakse tarbijale „kui nõrgemale osapoolale“ praktiliselt alati õigus andma. Arutelud komisjoni eesistuja ning abikohtunike ringis on sellistes olukordades madala kvaliteediga ja otsused tunduvad pisut juhuslikud.	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud viited sellele, et tarbijavaidluste komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele siduvad ning jäädud on senise regulatsiooni juurde, kus komisjoni poolt tehtud otsused on pooltele täitmiseks soovituslikud.

	Kuna eelnõu ei taga Kaupmeeste liidu hinnangul piisavalt ühtlaselt kõrget otsuste kvaliteeti, ei saa me tarbijavaidluste komisjoni otsuste sundtäidetavaks muutmist toetada.		
4.	Lisaks teeme me ettepaneku seoses nõuete rahalise ulatuse laia diapasoniga kehtestada tarbijatele diferentseeritud riigilõiv. Eelnõus pakutud 15 eurone riigilõiv võiks kehtida nõuetele suuruses kuni 500€ ning suuremate nõuete puhul võiks riigilõiv olla proportsioonis esitatud nõudega.	Teadmiseks võetud.	Seoses siduvate otsuste regulatsioonist loobumisega on eemaldatud eelnõust ka tarbijapoolne kohustus maksta riigilõivu avalduse esitamisel tarbijavaidluste komisjonile.

II kooskõlastusring

Nr	Esitaja ja ettepaneku/märkuse sisu	Arvestamine	Põhjendus/selgitus
	Justiitsministeerium		
1.	Kohtuvälise vaidluse lahendamise otsuse siduvus–täname Justiitsministeeriumi poolt esimesel kooskõlastusringil tehtud olulise märkuse arvestamise eest ja peame õigeks, et kohtuvälise vaidluste lahendamise otsuste siduvuse sätestamine on eelnõust väljajäetud.	Teadmiseks võetud.	
2.	Lepitusmenetlus (eelnõust välja jäänud osa)–võrreldes kooskõlastamisel käinud varasemate versioonidega on eelnõuga nüüd välistatud lepitusmenetluse võimaluste kasutamine tarbijavaidluste komisjonis. Sellega ei saa nõustuda. Eesti toetab laiemalt lepitusmenetluste kasutamist. See on üldine seisukoht ja suund nii riigisisesele vaidluste kohtuvälisele lahendamisele kui ka Euroopa Liidus. Seletuskirjas (lk 3) viidatakse ekslikult, et kompromissi sätted on olemuslikult sarnased	Arvestatud.	Eelnõusse on uuesti lisatud lepitusmenetluse sätted (6.peatüki 4. jagu).

	lepitusmenetlusele, mistõttu jäetakse lepitusmenetluse võimaluste kasutamine eelnõust välja. Kompromiss, nagu ka tarbijavaidluste komisjoni otsus, ei ole sundtäidetav. Seevastu lepitusorgani kinnitatud kokkulepe on sundtäidetav. Tarbijal peab olema võimalus ise valida, millist menetlusliiki ta soovib kasutada. See, kas lepitusmenetluse võimalust kasutatakse või kas lepitusmenetluses osalemine osutub edukaks, oleneb menetlusosalistest, aga riik peaks pakkuma tarbijavaidluste lahendamise võimalust lepitusmenetluses. Pigem tuleks kaaluda võimalusi, kuidas senisest enam suunata kauplejaid lepitusmenetluses osalema. Palume eelnõusse lepitusmenetlust puudutavad		
3.	Ekspertarvamuse kulud (kavandatud tarbijakaitseaduse (TKS) § 46 lg 2)–kehtiv TKS sätestab, et komisjon võib otsustada, et ekspertarvamuse andmisega seotud kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse kauba või teenuse puudused ilmnesid kuue kuu jooksul kauba tarbijale üleandmise või teenuse osutamise päevast arvates ja kaupleja ei tellinud ekspertarvamust kauba või teenuse puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks. Uue redaktsiooniga soovitakse kehtestada, et 1) ekspertarvamuse andmisega seotud kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse kauba puudused ilmnesid 12 kuu jooksul kauba tarbijale üleandmise päevast arvates ja kaupleja ei tellinud ekspertarvamust kauba või puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks ning et 2) teenuse osutamisega seotud ekspertarvamuse kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse teenuse	Arvestatud.	Eelnõud ja seletuskirja on vastavalt JuM kommentaaridele muudetud.

puudused ilmnesid kuue kuu jooksul töö tarbijale üleandmise päevast ja kaupleja ei tellinud eksperdiarvamust teenuse või puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks. Muudatuse põhjenduseks tuuakse võlaõigusseaduse (VÕS) § 218lg 22ja § 642 lg 2 normid (mille kohaselt teatud ajavahemiku jooksul müüja/teenuseosutaja vastutust eeldatakse). Nende muudatustega korreleerub ka kavandatud TKS § 46 lg 2, mille kohaselt komisjon peab tarbija nõuet rahuldavas otsuses määrama, et kaupleja hüvitab tarbijale eksperdiarvamuse saamisega seotud kulud, kui vaidlusaluse kauba või teenuse mittevastavus lepingutingimustele ilmnes ajal, mil võlaõigusseaduse kohaselt eeldatakse mittevastavuse olemasolu asja või teenuse üleandmise ajal, ja kaupleja ei ole tõendanud, et mittevastavus on tekkinud hiljem. Selle lahendusega ei saa täies mahus nõustuda, kuivõrdtagajärjeks näib olevat see, et juhul, kui mittevastavus ilmnes pärast VÕS §-des 218ja 642 sätestatud aega (ehk pärast ümberpööratud tõendamiskoormise lõppu), aga tarbija nõue samas ikkagi rahuldati (sest kaupleja/müüja vastutab tarbijale müügi puhul asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul alates asja ostjale üleandmisest, siis ekspertiisi kulud jäetakse ikkagi tarbija kanda. VÕS sätestab eelduse vastutuse kohta juhul, kui mingis ajavahemikus ilmneb puudus, kuid komisjon võib tuvastada, et tarbijast mõttesõltuv puudus ilmnes ka hiljem. Ka sellisel juhul peaks ekspertiisi kulud kandma		

	müüja/teenuseosutaja ja mitte tarbija. Palume eelnevat silmas pidades eelnõus kavandatud TKS §46 lõiget 2 muuta.		
4.	Piiriülestele vaidlustele kohaldatav õigus (kavandatakse TKS § 52² ja § 46 lg 2)– kavandatava TKS §501 lõikes 4 sätestatakse, et kui komisjoni menetluses on piiriülene vaidlus ja tekib kohaldatava õiguse küsimus, siis kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ)nr593/2008, mis käsitleb lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse määramist, artikli 6 lõigetega 1 ja 2. Määruse (EÜ) nr 593/2008 kohaselt kohaldub tarbijalepingule tarbija hariliku viibimiskoha õigus, kui lepingu pooleks olev kaupleja teostab oma tegevust või on suunanud oma tegevuse tarbija hariliku viibimiskoha liikmesriiki ja leping jääb nende tegevuste raamesse. Direktiivi nr 2013/11/EL (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) art 11 lõige 1(b) sätestab, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes olukorras, kus kerkib kohaldatava õiguse küsimus ja mil müügi-või teenuse osutamise lepingule kohaldatav õigus määratakse kindlaks kooskõlas määruse (EÜ) nr 593/2008 (nn Rooma I määrus ehk lepinguliste võlasuhetele kohalduvat õigust kindlaks määrav EL määrus) artikli 6 lõigetega 1 ja 2, ei tohi tarbijat vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse määratava lahenduse tulemusel ilma jätta selliste sätetega temale antavast kaitsest, millest ei saa tema hariliku viibimiskoha liikmesriigi õiguse kohaselt lepinguga kõrvale kalduda.	Selgitatud.	Eelnõuga ei minda direktiivis sätestatust kaugemale, vaid piiriülese vaidluse korral kohaldatakse tarbija hariliku viibimiskoha õigust.

	Siinkohal juhime tähelepanu asjaolule, et tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi (direktiiv nr 2013/11/EL) art 11 esitab sellise regulatsiooni (Rooma I tarbijaid kaitsvate kohustuslike normide kohaldumine) rakendamisele selge lisatingimuse –nimelt peaks tegu olema olukorraga, kus kohtuvälise vaidluse lahendamise organi lahend on tarbija jaoks siduv („which aim at resolving the dispute by imposing a solution on the consumer“), mis Eesti õiguse kohaselt nii ei ole. Eesti tarbijavaidluste komisjoni lahendid ei ole siduvad ei kauplejale ega tarbijale. Kui Eesti soovib minna direktiivis sätestatust kaugemale (tegu näib olevat mitte maksimumharmoneeriva direktiiviga), siis on see võimalik, kuid vajab põhjendamist. Rooma I määrus lubab küll tarbijalepingute puhul kokku leppida muu kui tarbija elukohariigi/hariliku viibimiskoha riigi õiguses, kuid viitab, et tarbijalt ei saa võtta kaitset, mida pakuksid talle tema elukohariigi/hariliku viibimiskoha riigi tarbijaõiguse normid. Sellised sätted siiski automaatselt kohtuvälistele organitele ei kohaldu ning vaidluse korral peaksid pooled neid argumente ise esitama ning lõppastmes kohtus lahendama. Palume piiriülestele vaidlustele kohaldatava sätte lisamise vajadus eeltoodust tulenevalt üle vaadata.		
5.	Tarbijavaidlusasja menetlusse võtmisest keeldumise alused(kavandatud TKS § 502lg1p7)–eelnoõ kohaselt keeldub komisjoni esimees avalduse menetlusse võtmisest, kui tarbija on varem esitanud sama nõudega avalduse ja selle ise tagasi	Arvestatud.	Eelnõust on eemaldatud TKS § 50 ² lg 1 p 7.

	võtnud. Tagasivõtmisel ei ole selliseid tagajärgi, et peaks õiguskaitse õiguse kaotama. Kui tarbija loobuks nõudest, siis on teine asi, aga see ei ole see olukord. Avalduse tagasivõtmine nõude olemasolu ei mõjuta (sarnane näiteks TsMSseadustiku § 423 lg 1 p 2, § 424, 426 lg 1). Palume kavandatud TKS § 50² lg 1 p 7 eelnõust välja jätta.		
6.	Eelnõu § 1 p 2 ja selle selgitamine seletuskirja osas „Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs“ –vastavalt hea õigusloome normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 43 lõike 1 punktile 3 selgitatakse seletuskirjas, miks senine regulatsioon vajab muutmist. Seletuskirja punktis „Seaduse eesmärk“ on üldiselt selgitatud, et eelnõu eesmärk on suurendada menetlusosaliste usaldust komisjoni ja seal läbiviidava menetluse vastu, parendada menetluse kvaliteeti ning tõsta komisjoni töö tulemuslikkust. Muudatused on vormistatud kogu peatüki uuesti sõnastamisega. Kuid seletuskirja osas „Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs“ ei ole analüüsitud iga kehtiva sätte puudusi ja kehtetuks tunnistamise vajadust ega põhjendatud kavandatud regulatsiooni eeliseid. Kui võrrelda kavandatavat ja kehtivat, siis mitmed muudatused on lõigete järjestuse muutmised või sõnastuse mõningased korrigeerimised. Kui need ei ole selgitatud, ei ole ilmne, kuidas need muudatused seaduse eesmärki toetavad ja kas kõiki muudatusi vaja on. Uue regulatsiooni kehtestamisel tuleb õiguskorra stabiilsust säilitada niivõrd, kuivõrd see on võimalik ja õigusselgus sellega ei vähene. Seetõttu on üldjuhul esimeseks eelistuseks alati muutmise seaduse	Selgitatud.	Eelnõud koostajad on kaalunud võimalust muudatused vormistada konkreetsete sätete muudatusena, kuid sellest on siiski praktilistel kaalutlustel loobunud. Seda tulenevalt sellest, et tarbijavaidluste komisjoniga seotud sätted on võrreldes kehtiva seadusega sõnastatud oluliselt täpsemalt, sealjuures on suurel määral võetud eeskujuks töövaidluste lahendamise seadus. Terve 6.peatüki uuesti sõnastamine tagab suurema selguse, sh komisjoni tegevust reguleerivaid sätteid on olulisel määral lisandunud ning seega on eelnõu koostajate hinnangul mõistlik kogu 6. peatükk uuesti sõnastada. Veel enam, 6. peatükki on lisatud juurde ka eraldi jagu, mis puudutab lepitusmenetlust.

	eelnõu koostamine. HÕNTE käsiraamatu § 32 selgituspunktis 8 on selgitatud: "Muutmise seaduse eelis on, et see võimaldab vahetult võrrelda kehtiva ja uue redaktsiooni erinevusi. Muutmise seaduse eeliseid ja puudusi tuleb kaaluda. Muutmise seaduse eelised võivad kaaluda selle puudused üles siis, kui: 1) muudatust on vaja adreassaadi jaoks esile tõsta; 2) õigusloome tuleb keskendada aktuaalsele muutmisülesandele; 3) muudatuste maht on väike. " Leiame et eelnõus ei tehta muudatusi sel määral, et oli põhjendatud kogu 6. peatüki esitamine uues sõnastuses. Palume kaaluda, kas on võimalik muudatused vormistada konkreetsete sätete muudatustena ja seletuskirjas iga muudatuse juures selgitada, miks senine regulatsioon vajab muutmist. Kui siiski soovitakse sätestada kogu peatükk uues redaktsioonis, siis palume sellegipoolest seletuskirja osas: „Sisu ja võrdlev analüüs“ paragrahvide selgitustes võrrelda, mida võrreldes kehtiva korraga sisuliselt muudetakse. HÕNTE § 37 lõige 4 sätestab: „Seaduse peatükile või muule struktuuriosale uue sõnastuse andmisel tuleb võimaluse korral õigusloome ökonoomia eesmärgil säilitada struktuuriosasiseselt sätete endine numeratsioon, et vältida lisamuudatusi, mis on tingitud sise- või välisviidete või rakendusaktide muutmise vajadusest.“. Viidatu tähendab, et sama sisuga sätted peavad jääma võimalikult suures ulatuses oma senisesse asukohta. Lisaks sise- ja välisviidete murele, mida nimetab HÕNTE, on numeratsiooni säilitamine oluline ka selleks, et elektroonilises Riigi Teatajas oleks		

	tehniliselt võimalik säilitada viited sätetega seotud kohtupraktikale. Palume võimalusel sätete asukohta mitte muuta ja muutmise vajadusel kontrollida, kas kirjeldatud probleeme ei teki.		
7.	Eelnõu § 1 punktis 2 kavandatud TKS § 40 lõike 5 selgitus seletuskirjas –palume seletuskirjas põhjendada, miks riigivastutuse seaduse kohaldamise piirang on vajalik.	Arvestatud.	Eelnõu seletuskirjas on selgitatud riigivastutuse seaduse kohaldamise piirangut.
8.	Eelnõu § 1 punktis 2 kavandatud TKS §-d 41-43 –komisjoni koosseisu osas on kavandatud jagada isikud: juhtivesimees, esimehed ja liikmed. Palume parandada kavandatud sätete sõnastusteloogikat. Sõna „esimees“ tähendusest tulenevalt ei saa komisjoni koosseisus olla mitut esimeest ja „juhtivesimees“ on kõneliiasus. Tavapäraselt mõistetakse kõiki komisjoni koosseisu kuuluvaid isikuid komisjoni liikmetena ja kohati on nii käsitletud ka seletuskirjas. Liikmete nimetamisel parema keele ja arusaadavuse huvides teeme ettepaneku nimetada komisjoni liikmed lihtliikmeteks (ettevõtlus- ja kutseliitude, tarbijaühenduste esindajad, liitude ettepanekul ja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud komisjoni liikmeks, tasu ei saa) ja juhtliikmeteks (juhivad vaidluse läbiviimist, minister nimetab konkursiga ametisse, kohaldub avaliku teenistuse seadus, saavad tasu). Komisjoni tööjaotust ja töökorraldust juhib komisjoni juhataja (kes täidab samal ajal ka juhtliikme rolli). Kui ei arvestata meie kirja punkti 2 soovitusi muuta olemasolevaid sätteid ükshaaval ja jäädakse eelnõu lahenduse juurde, et	Arvestatud osaliselt.	Eelnõus nimetatakse tänaseid komisjoni esimehi juhtliikmeteks ning liikmeid kaasistujateks. Samuti nimetatakse komisjoni juhatajaks komisjoni tööjaotust ja töökorraldust juhtivat esimeest. Lisaks on arvestatud JUM poolt tehtud ettepanekuga juhtliikmete, kaasistuja ja juhataja tööd puudutavate paragrahvide sätestamisel.

	kavandatakse kogu 6. ptk uuesti, siis palume kaaluda, kas paremat selgust ei tagaks paragrahvide sisu ümber jagada järgnevalt: 1) komisjoni koosseis (lihtliikmed juhtliikmed ja juhataja); 2) nõuded juhtliikmele, juhtliikme määramine ja pädevus (praegu osaliselt kavandatud §-s 411); 3) nõuded lihtliikmele, lihtliikme nimetamine ja pädevus (praegu osaliselt kavandatud §-des 412 ja 43); 4) juhataja pädevus ja töökorraldamine.		
9.	Eelnõu § 2 punktis 2 kavandatud TKS § 42 lõige 3 –sätestatakse, et komisjoni esimehele makstakse palka. Samas on sätestatud järgmises paragrahvis, et rakendub avaliku teenistuse seadus ja palga maksmine tuleneb avaliku teenistuse seadusest. Teeme ettepaneku lõige 3 välja jätta.	Arvestatud.	Eelnõust on vastavalt muudetud.
10.	Eelnõu § 1 punktis 2 kavandatud TKS § 421 lõige 2 –sätestatakse, et komisjoni esimehele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust, välja arvatud § 51 lõiget 3. Palume seletuskirjas põhjendada, miks avaliku teenistuse seaduse rakendamise piirang on vajalik.	Arvestatud.	Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, miks komisjoni juhtliikmetele (esimeestele) ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 51 lõiget 3.
11.	Eelnõu § 1 punktis 2 kavandatud TKS § 441 – tarbijavaidlusasja menetlemise kord ja andmete säilitamine on kavandatud samasse paragrahvi. Selguse ja õigusakti parema struktureerituse huvides soovime sätestada andmete säilitamine eraldi paragrahvis.	Arvestatud.	Eelnõus on sätestatud tarbijavaidlusasja menetlemise kord ja andmete säilitamine eraldi paragrahvides.
12.	Palume arvestada ka kirjale lisatud eelnõu ja seletuskirja failides jäljega tehtud täiendavate märkustega.	Arvestatud.	Arvestatud on JuM poolt lisatud jäljega tehtud täiendavate märkustega.
	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet		

1.	TTJA peab põhjendatuks ja toetab eelnõu peamist eesmärki, milleks on tagada lihtne, kiire ja odav ning erapooletu ja õiglane tarbija ja kaupleja vahelise lepingulise vaidluse kohtuväline lahendamine. Eesmärgi saavutamiseks on eelnõus ette nähtud tarbijavaidluste komisjoni (edaspidi TVK või komisjon) regulatsiooni muutmine.	Teadmiseks võetud.	
2.	TTJA peab põhjendatuks ja toetab eelnõu peamist eesmärki, milleks on tagada lihtne, kiire ja odav ning erapooletu ja õiglane tarbija ja kaupleja vahelise lepingulise vaidluse kohtuväline lahendamine. Eesmärgi saavutamiseks on eelnõus ette nähtud tarbijavaidluste komisjoni (edaspidi TVK või komisjon) regulatsiooni muutmine.	Teadmiseks võetud.	
3.	Täpsustatud on mitmeid menetluspõhimõtteid. Näiteks, millal võib keelduda avalduse menetlusse võtmisest ning eelnõuga nähakse ette regulatsioon menetlustoimingute tegemiseks otsusega, mis kehtivas seaduses ei ole täpsemalt reguleeritud. TTJA hinnangul aitavad menetluspõhimõtete täpsustamised kaasa ka sellele, et tarbijavaidluste kohtuväline menetlus muutuks menetlusosalistele usaldusväärsemaks ja ka läbipaistvamaks.	Teadmiseks võetud.	
4.	TTJA peab oluliseks, et eelnõus sätestatud menetluspõhimõtted ei tõstaks võrreldes käesolevaga menetlusi läbiviivate TTJA töötajate ja komisjonide töökoormust, võttes arvesse ka eelnõu § 44 lõikes 1 sätestatud üldpõhimõtet. Sellega seonduvalt teeme ettepaneku seletuskirjas täpsustada, et eelnõu §-s 44 ² sätestatud komisjoni esimehe menetluslikud otsused	Arvestatud.	Eelnõud on vastavalt täiendatud.

	vormistatakse infosüsteemis teatisena, mis edastatakse pooltele		
5.	Üldise tähelepanekuna märgime, et kui eelnõuga kavandatakse põhimõtted on fikseeritud ja eelnõu kooskõlastajate arvamused läbi töötatud, tuleks eelnõus üle kontrollida nii viited kui ka mõistete ühtlustamine. Näiteks, eelnõu §-d 50 ² ja 50 ⁴ viitavad sama sätte raames nii avaldajale kui tarbijale, selguse huvides teeme ettepaneku piirduda läbivalt ühe mõiste kasutamisega, kuivõrd avaldaja saabki üksnes tarbija olla (eelnõu § 50 lg 1). Seejuures palume võimalusel kaaluda otseste viidete vähendamist või vältimist, kuivõrd need ei pruugi lihtsustada sätete lugemist.	Teadmiseks võetud	
6.	Eraldi olete palunud TTJA-l avaldada arvamust eelnõu lisade 4-5 osas, mille osas selgitame järgmist. 6.1. Eelnõu lisa 5 kohaselt, määruse nr 5 sätete täiendamise eesmärgiks on muu hulgas kajastada andmekogus tarbijavaidluste lahendamise seotud andmestikku. Samas eelnõu lisa 4 kohaselt on eelnõule lisatud üksnes „Tarbijavaidluste komisjoni lahendite andmestik“. TTJA hinnangul, kuivõrd menetlus on laiem kui üksnes lahendit puudutav, peaksid andmekogus sisalduma ka menetluse kohta vajalikud andmed tervikuna. Selline andmestiku kohta käivate andmete laiendamine ühtib ka eelnõu lisa 5 eesmärgiga. 6.2. Seega pakume eelnõu lisa 4 punkti XI osas välja järgmise sõnastuse: XI. Tarbijavaidluste lahendamise menetluste andmestik 11. Tarbijavaidluse lahendamise menetluse, tarbijavaidluste komisjoni otsuse ja otsuse täitmise kohta kantakse andmekogusse tarbija poolt tarbijavaidluse algatamisel ja vastava avalduse	Arvestatud.	Eelnõu lisa, mis puudutab TTJA põhimääruse muutmist, on vastavalt TTJA ettepanekutele muudetud.

	esitamisel seaduse alusel esitatavad andmed (TKS § 46) ja kinnitused avalduse esitamise tingimustega nõustumise kohta. Tarbijavaidluse lahendamise menetlusekohta kantakse andmekogusse täiendavalt järgmised andmed: 11.1. tarbija andmestik ja kontaktinfo - ees- ja perenimi, isikukood, telefoninumber ja epostiaadress; 11.2. menetluses esindaja kasutamisel tarbija esindaja andmestik ja kontaktinfo - ees- ja perenimi, isikukood, telefoninumber ja e-postiaadress, 11.3. kaupleja nimi, registrinumber, telefoninumber ja e-postiaadress. Vajadusel lisatakse ja kantakse andmekogusse ka täiendav info kaupluse nime, teenuse osutaja või veebipoe aadressi kohta; 11.4. kaupleja esindaja ees- ja perenimi, isikukood, telefoninumber ja e-postiaadress, 11.5. menetluse ja menetlustoimingute andmestik - menetluse number ja info avalduse menetluse seisu (etapi) kohta (eelmenetlus, menetlusse võetud, lahendamisel komisjonis, menetlus lõpetatud) ning menetlustähtajad; 11.6. tehingu valdkond, pooltevahelise tarbijalepingu andmed; 11.7. vaidluse asjaolud ja tarbija ja kaupleja vaidluse asjaolude kirjeldus, esitatavate tõendite loetelu ja esitatud nõue; 11.8. tarbija poolt vaidluse lahendamiseks eelnevalt sooritatud toimingud ja suhtlus kauplejaga - kauplejale kaebuse ja nõude esitamise aeg; kinnitus, kas kaupleja vastas pretensioonile või mitte; kauplejaga peetud kirjavahetus; 11.9. muu avalduse sisu ja nõuet selgitavad andmed, poolte kirjavahetus ja vaidluse lahendamiseks vajalik teave		

sõltuvalt vaidluse sisust ja esitatud nõude liigist; 11.10. asjas läbiviidud menetlustoimingute andmed - poolte esitatud taotlused, asjas koostatud menetlusdokumendid ja nõusolekud menetlustoimingute läbiviimiseks, poolte asjas antud selgitused ja muu vaidluse lahendamiseks vajalik info, muu asjassepuutuvad kolmandate osapoolte edastatud andmed; 11.11. vaidluse lahendamiseks vajalike tõendite andmestik ja asjas kogutud tõendite andmed ja vaidluse asjaolusid tõendavad dokumendid (akt, spetsialisti arvamus, ekspertiis, pildi-, video- ja häälmaterjal) koos vastava dokumendi liigi andmetega ja sisuga; 11.12. menetluse muu andmestik (algus ja lõpp, menetluse kestvus ja tähtajad, vaidluse tulem ja menetluse lõpetamise alus, valdkond, tooteliik, õiguslik probleem, asja arutamise aeg ja koht, pooltega peetud teabevahetus asja lahendamise korraldamise osas, kutsed, protokollid, märkused jm asja lahendamiseks vajalik menetlusinfo); 11.13. asjas tehtud lahendi sisu ja andmestik - - resolutiivosa, põhjendavosa, asjaolude kirjeldus, komisjoni seisukohad, õiguslikud põhjendused, vaidluse poolte ja komisjoni andmed; rahuldatud nõude suurus, lahendi sisu lühikokkuvõte; 11.14. lahendi kuupäev, number, pooltele edastamise aeg, lahendi täitmise tähtaeg. 11.15. menetleja ees- ja perenimi; 11.16. komisjoni esimehe ja liikmete ees- ja perenimi; 11.17. muude menetluses osalenud isikute (tõlk, spetsialist, ekspert) andmed ees- ja perenimi ja roll		

